

Aan de Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 september 2021

Geachte Leden,

Op woensdag 8 september 2021 vond het debat plaats over de benoeming van drie Kamerleden tot staatssecretaris in het de demissionaire kabinet. Tijdens dit debat zijn er ook enkele vragen aan mij als Voorzitter van de Kamer gesteld. Graag ga ik hieronder op die gestelde vragen in.

Mevrouw Leijten constateerde dat ik heb gekeken of de benoemingen niet strijdig waren met de grondwet, maar was van opvatting dat niet gekeken is naar de belangen van de Kamer in bredere zin. Zij vraagt hoe ik in het vervolg die afweging zie waarbij ook het belang en het aanzien van de Kamer een rol spelen.

Het klopt dat ik in mijn rol als Voorzitter alleen heb gekeken naar de juridische kant van de verenigbaarheid van de benoeming van staatssecretaris in een demissionair kabinet en het Kamerlidmaatschap. Ik heb daarbij als uitgangspunt gehanteerd dat, alvorens iemand te wijzen op een onverenigbaarheid van functies (artikel 2.2 Reglement van Orde) dit wel onomstotelijk vast moet staan. Voor mij stond dat niet vast, maar ik heb, nadat daarover discussie ontstond, aangegeven dat de Kamer hier voorlichting over zou kunnen vragen aan de Raad van State en er een debat over zou kunnen voeren. Dat debat heeft plaatsgevonden op 8 september 2021. De uitkomsten van de stemming over de relevante moties ter zake hebben ook een helder toepassingskader opgeleverd dat de Voorzitter van de Kamer in de toekomst in vergelijkbare gevallen kan benutten.

Het lid Dassen vroeg waarom de Voorzitter de benoeming van de staatssecretarissen niet voorafgaand ter beoordeling aan de Kamer heeft voorgelegd. Omdat de benoeming van staatssecretarissen geen zaak van de Kamer is, ga ik ervan uit dat de heer Dassen bedoeld heeft te vragen waarom ik mijn oordeel niet aan de Kamer heb voorgelegd dat er geen sprake zou zijn van onverenigbaarheid van functies. Zoals u weet heb ik op basis van de relevante bepalingen in de Grondwet gemeend niet te kunnen constateren dat er sprake was van een onverenigbaarheid van functies. Met de uitkomst van het debat van woensdag 8 september 2021 en bijhorende stemmen ligt er nu een helder kader waarmee de Voorzitter van de Kamer in toekomstige gevallen wel tot toepassing van artikel 2.2 Reglement van Orde zou kunnen komen.

De heer Bisschop gaf in het debat aan dat met de toetreding van Kamerleden tot een demissionair kabinet er feitelijk sprake was van een nieuwe situatie, die we niet eerder aan de orde hebben gehad. Hij is van opvatting dat het goed zou zijn de Kamer niet afhankelijk zou zijn van externe adviseurs, maar dat de Kamer zelf is toegerust om zulke vraagstukken op te pakken. Hij vraagt welke kansen ik als Voorzitter zie op dat punt. Allereerst wil ik benadrukken dat er binnen de organisatie van de Kamer al veel kennis aanwezig is waar niet alleen de Voorzitter, maar ook Kamercommissies en individuele leden toegang toe hebben. Tegelijk snap ik de vraag/opmerking van de heer Bisschop. Daarom bekijk ik de mogelijkheid om voor uitzonderlijke of nieuwe constitutionele vraagstukken een externe klankbordgroep met staatsrechtelijke expertise in te schakelen in aanvulling op de beschikbare interne kennis.

Met vriendelijke groet,

Vera Bergkamp
Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal